

Nghiên cứu sự gắn kết giữa văn hóa truyền thống với giáo dục hiện đại trong nhà trường hiện nay

Nguyễn Bích Hạnh*

*ThS. Giảng viên Học viện Hành chính Quốc gia

Received: 4/6/2024; Accepted: 8/6/2024; Published: 13/6/2024

Abstract: One of the most important developments in education today is the nurturing and promotion of traditional cultural values, which will have a profound impact on the inheritance of national culture. In the context of today's times and contemporary social changes, the importance of inheriting national cultures in the process of globalization is increasingly enhanced. This article addresses the characteristics of educational development in a diverse direction to analyze the relationship between education and the inheritance of national cultures, and proposes necessary changes in education to develop promote that inheritance.

Keywords: Education, School, Traditional culture, modern education.

1. Những lợi ích của văn hóa truyền thống và giáo dục hiện đại

Giữ gìn, bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa (VH) dân tộc là nhiệm vụ quan trọng; đặc biệt thông qua môi trường giáo dục (GD) ngay trên ghế nhà trường sẽ giúp học sinh (HS) có những hiểu biết về truyền thống, bản sắc VH của các dân tộc; cũng như hình thành sự tự tôn, tự hào về văn hóa truyền thống (VHTT) của dân tộc mình.

Việc thu hẹp khoảng cách giữa VHTT và GD hiện đại (GDHĐ) mang lại rất nhiều lợi ích. Bằng cách áp dụng chương trình giảng dạy kết hợp giữa VHTT và GDHĐ, các cơ sở GD có thể tạo ra trải nghiệm học tập toàn diện mang lại giá trị truyền thống và bản sắc đặc thù của nhà trường, đồng thời khai thác tài năng và thúc đẩy sự phát triển ở HS. Việc xây dựng các chương trình, bài giảng kết hợp giữa lý thuyết và thực tiễn nhằm truyền tải những thông điệp về VHTT và GDHĐ nhằm trang bị cho người học ngoài kiến thức người học sẽ có các kiến thức về VHTT dân tộc để hiểu rõ hơn về VH dân tộc để bảo vệ và phát huy những giá trị tốt đẹp của dân tộc.

1.1. Văn hóa truyền thống trong nhà trường là gì?

VHTT đề cập đến di sản VH được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác. Nó bao gồm các tập quán, niềm tin, giá trị và phong tục riêng của một cộng đồng hoặc xã hội. Giới trẻ ngày nay lớn lên bị bao quanh bởi cảm giác xa lạ và tách biệt. Sự du nhập của VH ngoại lai của toàn cầu hóa đã lôi kéo quần chúng rời xa cội nguồn của họ, dẫn đến một cuộc khủng hoảng hiện sinh. Hiểu VHTT nhà trường cần thúc đẩy sự tôn trọng sự đa dạng VH của các dân tộc vùng miền và tạo sự gắn kết cộng đồng. Bằng cách bảo tồn

và truyền lại VHTT, HS có thể trân trọng cội nguồn của mình hơn và kết nối ý nghĩa hơn với bản sắc VH của mình. Nhà trường cần thường xuyên xuyên tổ chức các ngày lễ truyền thống của dân tộc để cho người học hiểu và biết được ý nghĩa của các ngày lễ đó.

1.2. Giáo dục văn hóa truyền thống trong nhà trường.

Một là, tạo sự gắn kết thân thuộc: VHTT tạo sự gắn kết thân thuộc và bản sắc trong một cộng đồng. Thông qua các tập tục truyền thống, mọi người có thể kết nối với di sản VH và tổ tiên của họ, điều này giúp họ cảm thấy gắn bó với cộng đồng của mình. Nó tạo sự gắn kết thân thuộc, quan trọng đối với tinh thần học tập và cảm xúc của cá nhân. Khi mọi người cảm thấy mình tự tin và tinh thần cộng đồng với những người xung quanh, người học sẽ tích cực tham gia các hoạt động đoàn thể, các sự kiện cộng đồng và hỗ trợ các thành viên trong cộng đồng của họ hơn.

Hai là, phát huy năng lực và phát triển bản thân: Bằng các chương trình học chính khóa và ngoại khóa của trường khuyến khích HS khám phá sở thích và đam mê của cá nhân để phát hiện những khả năng của người học. Với sự hỗ trợ của các giáo viên và hướng dẫn giàu kinh nghiệm, HS có thể phát triển kỹ năng, khả năng sáng tạo và phát huy hết tiềm năng của mình.

Ba là, xây dựng tinh thần gắn kết: VHTT thúc đẩy sự gắn kết tập thể và kết nối xã hội. Thông qua sinh hoạt tập thể, hoạt động ngoại khóa thúc đẩy xây dựng tinh thần tập thể và kết nối xã hội. Một số trường dân tộc nội trú sẽ giúp người học mang đến cơ hội cho HS sống và học tập cùng nhau. HS có thể kết nối với bạn bè thông qua các hoạt động và sự kiện

ngoại khóa, xây dựng tình bạn lâu dài và phát triển các kỹ năng xã hội quan trọng.

Bốn là, lợi ích rèn luyện sức khỏe người học: Các thực hành VHTT có liên quan đến lợi ích sức khỏe cho người học như giảm căng thẳng và lo lắng sau những giờ học căng thẳng trên lớp. Nhà trường cần quan tâm và thấy được tầm quan trọng của sức khỏe tinh thần và hạnh phúc của người học. Trường cung cấp một môi trường an toàn và hỗ trợ, nơi HS có thể phát triển về mặt học thuật và cá nhân. Bằng cách thực hành các hoạt động VHTT và tham gia các hoạt động thể chất, HS có thể giảm bớt căng thẳng, lo lắng và cải thiện sức khỏe tinh thần.

Năm là, tính bền vững về môi trường: VHTT thúc đẩy tính bền vững sinh thái thông qua các hoạt động ưu tiên bảo tồn và bền vững. Nhà trường cần xây dựng các chương trình học tập nhằm thúc đẩy sự bền vững sinh thái thông qua thực tiễn và chương trình giảng dạy. Quan tâm đến khuôn viên của trường được thiết kế thân thiện với môi trường và HS được học về bảo tồn và phát triển bền vững môi trường trong lớp học xung quanh mình. HS có thể trở thành người quản lý môi trường và đóng góp cho một tương lai bền vững hơn, thân thiện hơn.

1.3. Giáo dục hiện đại là gì?

- GDHĐ đề cập đến hệ thống GD hiện đã và đang được các trường quan tâm xây dựng và triển khai áp dụng, bao gồm nhiều môn học và các lựa chọn học tập linh hoạt. Nó đề cập đến phương pháp GDHĐ đại tích hợp công nghệ, tư duy phê phán, sáng tạo và kỹ năng giải quyết vấn đề để chuẩn bị cho HS thành công trong tương lai, một thế giới đang có những thay đổi. GDHĐ tập trung vào phát triển các kỹ năng, kiến thức và giá trị thực tế nhằm trang bị cho HS khả năng thích ứng với nhu cầu ngày càng cao của xã hội hiện đại.

- GDHĐ luôn đề cao khả năng cá nhân của người học, xây dựng tính cách và kỹ năng quản lý. Nhà trường cần xây dựng môi trường học tập tốt nhất để cho người học có được những trải nghiệm học tập toàn diện nhằm chuẩn bị cho HS vượt trội trong mọi khía cạnh của cuộc sống. Trường học là nơi nuôi dưỡng những ước mơ, hoài bão của người học, tác động tích cực đến xã hội thông qua cơ sở vật chất hiện đại, đội ngũ giáo viên chuyên môn và các hoạt động ngoại khóa đa dạng.

1.4. Lợi ích của GD hiện đại

Thứ nhất, dành cho những HS có nguyện vọng: GDHĐ dành cho tất cả những HS có nguyện vọng, không phân biệt giới tính, đẳng cấp. GD là một quyền

co bản và phải dành cho tất cả những HS có nguyện vọng. Nhà trường cần có những chính sách khuyến khích người học cho những HS xuất sắc, quan tâm, động viên kịp thời. Sứ mệnh của nhà trường là cung cấp một nền GD chất lượng giúp HS phát huy hết tiềm năng của mình, bất kể nền tảng kinh tế xã hội ở thời kỳ nào. Nhà trường cần cung cấp một môi trường hỗ trợ thúc đẩy sự tăng trưởng và phát triển cá nhân.

Thứ 2, đa dạng hóa các chủ đề học tập: Nó bao gồm nhiều chủ đề. Điều này đảm bảo rằng người học nhận được một nền GD toàn diện, chuẩn bị cho họ đáp ứng nhu cầu của lực lượng lao động trong thời kỳ hội nhập, cung cấp nhiều môn học, bao gồm các môn học thuật truyền thống như toán học, khoa học và nhân văn cũng như các chủ đề hiện đại như mã hóa, trí tuệ nhân tạo và robot...

Thứ 3, giúp người học linh hoạt và đơn giản hóa giải quyết vấn đề: GDHĐ cung cấp các lựa chọn học tập linh hoạt và cấu trúc khóa học đơn giản hóa khi giải quyết vấn đề. Nhà trường cần cung cấp một môi trường học tập thân thiện cho phép HS học theo khả năng học của cá nhân. Trường sử dụng công nghệ để hợp lý hóa cấu trúc khóa học và giúp việc học trở nên dễ tiếp cận hơn, để việc học được thuận lợi, giúp người học tiếp thu hiệu quả nhất.

Thứ 4, phát triển kỹ năng kỹ thuật cho người học: Mang lại cơ hội xây dựng các kỹ năng mang tính học thuật cần thiết cho người học để phù hợp với nhu cầu xã hội. Nhà trường cần tạo điều kiện cho phép người học xây dựng các kỹ năng cần thiết phù hợp với xu thế phát triển GD hiện đại.

Thứ 5, thúc đẩy sự sáng tạo và đổi mới: GDHĐ thúc đẩy sự sáng tạo và đổi mới của người học. Nhà trường cần nêu cao tầm quan trọng của sự sáng tạo và đổi mới và khuyến khích người học phát triển những kỹ năng này. Các chương trình ngoại khóa phong phú của trường bao gồm các hoạt động VH, văn nghệ, như kịch, âm nhạc, nghệ thuật và diễn thuyết trước công chúng.

Thứ 6, cải thiện kỹ năng tư duy phê phán và giải quyết vấn đề: Với GDHĐ, nhà trường cần có những phương pháp nhằm khuyến khích tư duy phê phán và kỹ năng giải quyết vấn đề cần thiết cho sự phát triển cá nhân và nghề nghiệp. Để thúc đẩy tư duy phê phán và kỹ năng giải quyết vấn đề thông qua chương trình giảng dạy và phương pháp giảng dạy.

2. Sự kết hợp văn hóa truyền thống và GD hiện đại

Sự thay đổi của điều kiện kinh tế, xã hội đã làm biến đổi các giá trị VHTT đã tạo ra nhiều thách thức.

Vì vậy, giữ gìn và phát huy bản sắc VH dân tộc với những giá trị bền vững, tinh hoa của dân tộc là rất quan trọng. Để thực hiện được mục tiêu này, GD VHTT trong nhà trường phổ thông là một yêu cầu cần thiết. GD VHTT trong nhà trường sẽ góp phần bồi đắp tinh yêu VH dân tộc, làm cho đời sống tinh thần của người học trở nên phong phú, lành mạnh; trên cơ sở đó hình thành nhân cách sống cho mỗi HS. Đặc biệt, trong bối cảnh VHTT nói chung có nguy cơ bị VH hiện đại lấn át, nhiều giá trị VHTT bị quên lãng hoặc bị thương mại hóa... thì việc GD VHTT cho thế hệ trẻ càng trở nên cấp thiết.

GD VHTT trong nhà trường đã và đang đang được thực hiện thông qua việc tích hợp vào một số môn học và hoạt động GD ngoài giờ như sinh hoạt ngoại khóa, tham quan các di tích lịch sử, sinh hoạt chung trong những ngày lễ lớn... Ngoài ra, các giá trị VHTT còn được GD thông qua các kênh truyền thông và lễ hội của địa phương. Các trường đã và đang phối hợp với bảo tàng, trung tâm VH để GD truyền thống VH địa phương.

Thông qua các nội dung giảng dạy trong nhà trường về VHTT nên tập trung vào một số vấn đề cốt lõi như lòng yêu nước, nhân nghĩa, đoàn kết... Đây là nội dung xuyên suốt trong quá trình GD ở nhà trường thông qua các môn học. Bên cạnh những giá trị VHTT nêu trên, cần GD cho HS những giá trị mới cần thiết để hình thành nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước như năng động, sáng tạo, tinh thần hợp tác, tự tin, dám nghĩ dám làm, đề cao trách nhiệm cá nhân, lối sống lành mạnh...

Cần phát huy tích hợp giá trị VHTT qua một số môn học; qua đó, người học sẽ xác định trách nhiệm công dân trong việc giữ gìn, phát huy và phát triển các giá trị VHTT. Đồng thời rèn luyện cho người học những kỹ năng cần thiết để thể hiện các giá trị VHTT trong đời sống xã hội. Có kỹ năng đánh giá, phê phán những việc làm đúng và chưa đúng trong giữ gìn và phát huy các giá trị VHTT trong cộng đồng. Để triển khai tốt giữa VHTT với GDHĐ nhà trường cần thực hiện theo một số vấn đề như:

- *Một là*, tích hợp các giá trị và thực hành VHTT vào chương trình giảng dạy để người học có thể hiểu về các giá trị VHTT của dân tộc.

- *Hai là*, khuyến khích các hoạt động ngoại khóa nhằm phát huy VHTT, thông qua các hoạt động ngoại khóa nhà trường tổ chức các trò chơi dân gian, khơi gợi niềm đam mê, tự hào về nét đẹp VHTT những hoạt động liên quan đến VH để người học dễ dàng cảm nhận.

Ba là, nuôi dưỡng một môi trường học tập coi trọng và tôn trọng lẫn nhau. Đó là được coi là môi trường học tập lý tưởng mà ở đó trò tôn trọng thầy, trò tôn trọng trò, tạo sự thân thiện và gắn kết lẫn nhau.

- *Bốn là*, sử dụng công nghệ để tăng cường học tập truyền thống. Thông qua những slide bài giảng, những video, những ca khúc... để người học dễ dàng cảm nhận học thuật dễ dàng hơn bằng các hình ảnh cụ thể.

- *Năm là*, thúc đẩy học tập kinh nghiệm và làm việc để phát triển cá nhân. Để phát huy tính sáng tạo của người học, phát huy sức mạnh cá nhân. Nhà trường cần có những biện pháp nhằm khuyến khích người học để mang lại hiệu quả tối ưu.

- *Sáu là*, Khuyến khích tư duy phê phán và kỹ năng giải quyết vấn đề. Một nền GDHĐ là ở đó có sự bình đẳng trong GD, khuyến khích người học nêu quan điểm, ý kiến cá nhân, có kiến thức, kỹ năng tốt để giải quyết vấn đề.

3. Kết luận

VHTT và GDHĐ có thể bổ sung cho nhau để mang đến một nền GD toàn diện cho HS. Xu thế hiện nay trên thế giới và Việt Nam việc xây dựng nền GD cần có sự kết hợp thành công VHTT với GDHĐ. Trường cung cấp một môi trường an toàn cho người học có môi trường học tập và phát triển trong khi giảng dạy về GD truyền thống. Nhà trường cần xây dựng môi trường GDHĐ, bao gồm phòng thí nghiệm máy tính và khoa học, đồng thời nhấn mạnh tầm quan trọng của GD thể chất và các hoạt động ngoại khóa. Bằng cách kết hợp VHTT và GD hiện đại, nhà trường cung cấp cho người học các trải nghiệm GD độc đáo giúp họ chuẩn bị hành trang cho sự thành công trong cuộc sống cá nhân và nghề nghiệp trong tương lai.

Tài liệu tham khảo

[1]. Chu Xuân Diên (2002), *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, NXB Đại học Quốc gia Tp. Hồ Chí Minh.

[2]. Đinh Xuân Dũng (2016), *Văn hóa và con người Việt Nam hiện nay, mấy suy nghĩ từ thực tiễn*, NXB Thông tin và Truyền thông, Hà Nội.

[3]. Nguyễn Khoa Điềm cb (2000), *Về xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

[4]. Phạm Minh Hạc CB. (1996), *Phát triển văn hóa, giữ gìn và phát huy bản sắc dân tộc kết hợp với tinh hoa nhân loại*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

[5]. Từ Thị Loan (2018), “Xây dựng hệ giá trị văn hóa Việt Nam hiện nay”, *Văn hóa, đạo đức và niềm tin xã hội trước yêu cầu phát triển của đất nước hiện nay*, NXB Lý luận chính trị, Hà Nội.